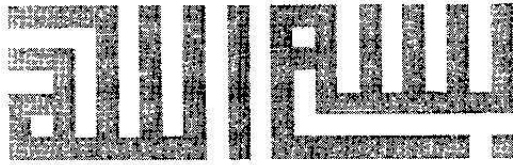

۲۹/۰۴۰۰

مالیه عمومی و خط مشی مالی دولت

---

www.ketab.ir

نویسنده:

دکتر سید محمد طباطبائی فر

سرشناسه	:	طباطبایی فر، سیدمحمد، ۱۳۵۰ -
عنوان و نام پدیدآور	:	مالیه عمومی و خط مشی مالی دولت/نویسنده سیدمحمد طباطبایی فر.
مشخصات نشر	:	تهران: ندای کارآفرین، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	:	۳۵۲ ص.
شابک	:	978-600-482-233-6
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبا
موضوع	:	مالیه عمومی
موضوع	:	Finance, Public
موضوع	:	سیاست اقتصادی
موضوع	:	Economic policy
موضوع	:	بودجه
موضوع	:	Budget
موضوع	:	مالیات
موضوع	:	Taxation
رده بندی کنگ	:	HJ۱۳۱/ط۲م۲ ۱۳۹۷
رده بندی دیویی	:	۳۳
شماره کتابشناسی ملی	:	۱۴۱۹۰۴۰

نام کتاب	:	مالیه عمومی و خط مشی مالی دولت
نویسندگان	:	سید محمد طباطبایی فر
طراح جلد	:	آرش جهانی
صفحه آرا	:	اکرم ملک نژاد
تیراژ	:	۱۰۰۰
نوبت چاپ	:	اول ۱۳۹۷
قیمت	:	۴۰۰۰۰ تومان
شابک	:	۹۷۸ - ۶۰۰ - ۴۸۲ - ۲۳۳ - ۶

تهران، خیابان انقلاب، خیابان فخررازی، نبش کوچه انوری، پلاک ۲۹

تلفن تماس: ۶۶۴۰۲۷۲۲

WWW.NedayeKarafarin.ir

فهرست مطالب

۹	.....مقدمه
۱۱	.....فصل اول: مالیه عمومی و حدود وظایف دولت
۱۱	.....مقدمه فصل
۱۲	.....تعریف مالیه عمومی
۱۲	.....مالیه عمومی از منظر علم حقوق
۱۳	.....سه پرسش اساسی در علم اقتصاد
۱۳	.....انواع مالیه در علم اقتصاد
۱۴	.....تقسیم‌بندی دولت‌ها از منظر توجه به اقتصاد
۱۵	.....اهم وظایف اقتصادی دولت
۱۵	.....تعریف اعمال نظارتی و تصدی‌گری
۱۶	.....نظارت: تدوین قوانین و کنترل حسن اجرا آن توسط بخش خصوصی چرا مالیه عمومی شاخه‌ای از حقوق عمومی است؟
۱۶	.....۴- ابزارهای اجراء الزامات اقتصادی یک‌جانبه و اجرا قهری تشابهات مالیه عمومی و خصوصی
۱۸	.....ارتباط مالیه عمومی و اقتصاد با بررسی از علوم
۱۹	.....اهداف مالیه عمومی
۲۰	.....اهم وظایف مالیه عمومی
۲۳	.....انواع تثبیت‌کننده‌های اقتصادی
۲۶	.....ظهور کینز و اعمال سیاست‌های تثبیت‌کننده اقتصادی توسط دولت
۳۰	.....نوسانات، رکود و سیاست‌های تثبیت اقتصادی پس از بحران
۳۲	.....ظهور نظریه ادوار تجاری واقعی و نفی کامل سیاست تثبیت اقتصادی
۳۵	.....آیا سیاست‌های تثبیت اقتصادی در دولت - بازار ضرورت دارد؟
۳۹	.....فصل دوم: نقش‌های اساسی و میزان دخالت دولت در اقتصاد
۳۹	.....مقدمه فصل
۴۰	.....نقش دولت در اقتصاد دیدگاه کلاسیک‌ها
۴۳	.....اصول مالیه نوین
۴۴	.....نظریات موجود در خصوص حدود وظایف دولت
۴۵	.....انواع نقش‌های دولت در اقتصاد
۵۱	.....حمایت از اعتقادات و ارزش‌های جامعه‌میزان مطلوب دخالت دولت در مسائل اقتصادی
۵۳	.....دلایل عدم دخالت دولت
۵۸	.....عوامل مؤثر بر دخالت دولت
۶۰	.....انواع تعادل اقتصادی
۶۱	.....دوره‌های زمانی تعادل
۶۱	.....سطوح مختلف تعادل
۶۲	.....عوامل برهم زننده تعادل
۶۳	.....نظریه تعادل اقتصادی
۶۴	.....تعادل اقتصادی در اقتصاد جدید
۶۶	.....انواع تعادل‌های اساسی در اقتصاد
۷۰	.....نتیجه فصل
۷۱	.....فصل سوم: نقش دولت در رشد و توسعه اقتصاد عمومی

۷۱	.....	مقدمه فصل
۷۲	.....	مفهوم رشد و توسعه اقتصادی
۷۳	.....	توسعه اقتصادی چیست؟
۷۴	.....	اهداف توسعه اقتصادی
۷۵	.....	شاخص‌های توسعه اقتصادی
۷۶	.....	مکاتب مختلف توسعه اقتصادی
۷۶	.....	نظریه آدام اسمیت
۷۷	.....	نظریه مالتوس
۷۸	.....	نظریه ریکاردو
۸۰	.....	مدل رشد کلاسیک
۸۰	.....	نظریه کارل مارکس
۸۱	.....	مدل رشد اقتصادی سرمایه‌داری مارکس
۸۱	.....	نظریه شوینیتر
۸۲	.....	مدل رشد اقتصادی
۸۴	.....	مدل رشد هزین‌های بلندمدت دیدگاه رشد و توسعه اقتصادی
۸۵	.....	مفهوم توسعه‌نیافتگی و توسعه‌نیافتگی
۸۶	.....	کشورهای توسعه یافته و کشورهای در حال توسعه
۸۶	.....	خصوصیات اصلی و مشترک کشورهای در حال توسعه
۸۸	.....	موانع توسعه اقتصادی
۹۰	.....	شاخص‌های توسعه و توسعه‌نیافتگی از نظر کاتب مختلف
۱۰۰	.....	توسعه و توسعه‌نیافتگی خلاصه به صورت تشریحی چندبعدی
۱۰۵	.....	فصل چهارم: توزیع درآمد و رفاه اجتماع
۱۰۵	.....	مقدمه فصل
۱۰۶	.....	دولت و توزیع درآمد
۱۰۶	.....	عوامل تعیین کننده توزیع درآمد
۱۰۷	.....	مفهوم دولت و عناصر تشکیل دهنده آن
۱۰۹	.....	توزیع درآمد
۱۱۰	.....	اشتغال و توزیع درآمد
۱۱۱	.....	رشد در مقابل توزیع
۱۱۵	.....	سایر شاخص‌های تعیین توزیع درآمد در اقتصاد جامعه
۱۱۷	.....	نظریه‌های توزیع عادلانه درآمد
۱۱۸	.....	دولت و کنترل پیامدهای خارجی حاصل از شکست نظم بازار
۱۲۰	.....	آیا بازار هیچ راهی به سوی تنظیم بهینه اثرات خارجی نمی‌یابد؟
۱۲۱	.....	نقش دولت در کنترل پیامدهای خارجی
۱۲۲	.....	دولت و جریان دایره‌ای درآمد - تولید الگوی اقتصاد باز بسته
۱۲۷	.....	مکانیسم توزیع درآمد در نظام بازار
۱۳۲	.....	یک پرسش آیا توزیع درآمد در بازار عادلانه است؟
۱۳۷	.....	اندیشه برابری در توزیع عادلانه درآمد و اصل تفاوت
۱۳۹	.....	نقش دولت‌ها در توزیع درآمد در بازار
۱۴۲	.....	رفاه اجتماعی و شاخص‌های آن در ایران
۱۴۳	.....	نظام رفاهی و رژیم‌های رفاهی

۱۴۴	جامعه رفاه و دولت رفاه.....
۱۴۶	مفاهیم محوری در تعریف رفاه اجتماعی.....
۱۴۷	الگوی های رفاه اجتماعی و ابعاد مختلف آن.....
۱۴۷	اجزای رفاه اجتماعی.....
۱۵۲	فقر چیست و خط فقر رمز م است؟.....
۱۵۳	منظور از خط فقر کدام است؟.....
۱۵۵	معیارهای سنجش نقش دولت در اقتصاد.....
۱۵۷	فصل پنجم: مالیات .....
۱۵۷	مقدمه فصل.....
۱۵۸	پرداخت مالیات و فرهنگ حاکم بر جوامع.....
۱۶۰	مفهوم مالیات.....
۱۶۰	اهداف کلان: مالیات ها.....
۱۶۰	صفات اصلی مالیات.....
۱۶۱	نکات مهم در تعریف مالیات.....
۱۶۱	عوامل تشخیص دهند مالیات.....
۱۶۳	ظرفیت مالیاتی.....
۱۶۳	عوامل مؤثر بر ظرفیت مالیاتی ملی بر بود به درآمد.....
۱۶۴	اصول حاکم بر مالیات.....
۱۶۶	مفهوم تعلق مالیاتی.....
۱۶۶	اهمیت تعلق مالیاتی.....
۱۶۷	چه عواملی بر تعلق مالیاتی تأثیر گذارند؟.....
۱۶۸	اصابت مالیاتی.....
۱۶۹	اشکال انتقال مالیات.....
۱۶۹	عوامل مؤثر در انتقال مالیات.....
۱۷۰	اشخاص مشمول مالیات.....
۱۷۰	قرائن مالیاتی.....
۱۷۱	سال مالیاتی.....
۱۷۱	انواع مالیات از منظر منبع درآمد.....
۱۷۴	انواع کشش های عرضه و تقاضا و ارتباط آن با مالیات.....
۱۷۶	عوامل مؤثر کشش تقاضا.....
۱۷۸	اثرات مالیات بر اقتصاد چیست؟.....
۱۸۰	اثرات اقتصادی و اجتماعی مالیات ها.....
۱۸۱	اثرات اقتصادی وضع مالیات از دیدگاه اقتصاد عمومی.....
۱۸۲	تقسیم بندی مالیات ها از دیدگاه اقتصاد خرد.....
۱۸۴	مالیات بر دستمزد کارگران.....
۱۸۵	اثرات اقتصادی مالیات در کشورهای در حال توسعه.....
۱۸۷	مالیات و رشد اقتصادی.....
۱۸۸	مالیات بر ارزش افزوده چیست؟.....
۱۸۹	نحوه محاسبه ارزش افزوده برای اشخاص حقیقی و حقوقی.....
۱۸۹	نحوه پرداخت مالیات بر ارزش افزوده.....
۱۹۰	جمع بندی مبحث مالیات.....

۱۹۳	فصل ششم: دولت و تولید کالای عمومی
۱۹۳	مقدمه فصل
۱۹۳	کالاهای عمومی و خصوصی
۱۹۴	تولید بهینه کالای عمومی چقدر باید باشد؟
۱۹۵	دو ویژگی متمایز کالای عمومی
۱۹۸	ابعاد گوناگون کالاهای عمومی
۱۹۹	جمع‌بندی کلی از تفاوت کالای عمومی و خصوصی
۲۰۰	کالای عمومی خالص و ناخالص
۲۰۱	کالای عمومی واسطه‌ای
۲۰۱	کالای مرکب یا شبه عمومی
۲۰۲	تجهیزبندی کالای عمومی از نظر ملی و محلی
۲۰۴	مفهوم سوارى مجانی در تولید کالای عمومی
۲۰۶	چرا تنگ بازار در تولید کالای عمومی شکست می‌خورد؟
۲۱۱	بخش خصوصی کالای عمومی ناخالص
۲۱۲	مشکلات تولید کالای عمومی (ویژگی‌های منفی تولید کالاهای عمومی)
۲۱۴	خصوصیات کالاهای عمومی، کالاهای خصوصی و کالاهای شبه عمومی
۲۱۶	دولت و توزیع یارانه
۲۱۸	اهداف کلی یارانه
۲۱۹	طبقه‌بندی‌های یارانه
۲۲۱	آثار مثبت و منفی یارانه بر اقتصاد
۲۲۵	فصل هفتم: قرضه عمومی و هزینه‌های دولت
۲۲۵	بخش اول - قرضه‌های عمومی دولت
۲۲۷	ظرفیت استقراضی جامعه
۲۲۸	طبقه‌بندی استقراض دولت
۲۳۱	آثار منفی قرضه خارجی
۲۳۲	سازمان‌های جهانی قرض دهنده
۲۳۲	دسته‌بندی انواع قرضه از نظر مدت استهلاک و سررسید
۲۳۴	روش‌های تأدیه استقراض
۲۳۵	مدیریت قرضه ملی
۲۳۶	اثرات استقراض
۲۳۷	بخش دوم - هزینه‌های عمومی دولت
۲۳۸	انواع هزینه‌های عمومی اقتصادی
۲۴۰	هزینه‌های انتقالی اجتماعی
۲۴۱	هزینه‌های انتقالی مالی
۲۴۱	هزینه‌های انتقالی اقتصادی
۲۴۲	سرمایه‌گذاری دولتی
۲۴۳	علل افزایش هزینه‌های عمومی
۲۴۵	اثرات تولیدی هزینه‌های عمومی
۲۴۶	اثرات بر توزیع
۲۴۶	اثرات ویژه در جهان کمتر توسعه‌یافته
۲۴۷	فصل هشتم: سیاست‌های مالی و بودجه عمومی دولت

۲۴۷	مقدمه فصل
۲۴۷	مفهوم سیاست مالی
۲۴۹	مراحل دوگانه سیاست‌گذاری مالی
۲۵۲	مفهوم مختصری از سیاست مالی انبساطی و سیاست مالی انقباضی
۲۵۳	آیا همیشه سیاست مالی جواب مثبت می‌دهد؟
۲۵۶	سیاست پولی
۲۵۷	ابزارهای سیاست پولی
۲۶۰	ابزارهای سیاست پولی در ایران
۲۶۰	ابزارهای مستقیم
۲۶۱	ابزارهای غیرمستقیم
۲۶۳	سیاست‌های هاله عمومی در اسلام
۲۶۳	اهداف سیاست مالی
۲۶۴	ابزارهای سیاست مالی
۲۶۴	ابزارهای سیاست مالی در اسلام
۲۶۵	ثروت‌های طبیعی
۲۶۵	انتقال (املاک دولتی)
۲۶۶	ثروت‌های عمومی
۲۶۶	مشترکات
۲۶۸	سیاست‌گذاری از طریق مدیریت ثروت‌های طبیعی
۲۶۸	راه‌های مدیریت ثروت‌های طبیعی
۲۷۲	اصول کلی سیاست‌گذاری به‌وسیله ثروت‌های طبیعی
۲۷۷	ثروت‌های طبیعی و اهداف سیاست مالی
۲۸۳	فصل نهم: پیش‌بینی درآمدها و بودجه عمومی دولت
۲۸۳	مقدمه فصل
۲۸۴	ضرورت بودجه و بودجه‌ریزی
۲۸۵	اهمیت بودجه
۲۸۵	سیاست‌های مالی دولت و بودجه
۲۸۶	سه نقش اصلی دولت در بودجه
۲۸۶	چهار عنصر مهم در بودجه کشور
۲۸۷	دلایل اهمیت بودجه
۲۸۷	عوامل مؤثر بر اداره عمومی جامعه
۲۸۷	مهم‌ترین اصول از میانه اصول بودجه
۲۸۸	ابزارهای بودجه‌ای
۲۸۸	روش‌های پیش‌بینی درآمدهای عمومی دولت
۲۹۰	روش‌های برآورد هزینه
۲۹۳	کسری بودجه و مدیریت قرضه عمومی
۲۹۴	راه‌های تأمین مالی کسر بودجه
۲۹۵	آثار اقتصادی کسر بودجه
۲۹۶	بودجه و سیاست‌گذاری مالی
۲۹۶	بودجه و فرآیند مدیریت
۲۹۷	بودجه و سازمان‌دهی

۲۹۷	بودجه و هماهنگی.....
۲۹۸	بودجه و کنترل.....
۲۹۸	سیر تکوین بودجه.....
۳۰۰	تاریخچه بودجه در ایران.....
۳۰۰	اصول بودجه.....
۳۰۱	اصل سالانه بودن بودجه.....
۳۰۲	اصل تقدم درآمد بر هزینه.....
۳۰۲	اصل تعادل بودجه.....
۳۰۳	اصل پیش‌بینی و تقدم.....
۳۰۳	اصل وحدت بودجه.....
۳۰۴	اصل تمرکز عایدات.....
۳۰۴	اصل کلیت یا جامعیت بودجه.....
۳۰۵	اصل شمولیت یا تفصیل بودجه.....
۳۰۶	اصل تخصیص و عدم تخصیص بودجه.....
۳۰۶	مسائل و مشکلات بودجه‌ریزی ایران.....
۳۰۹	فصل دهم: پول شوین و رانت اقتصادی .....
۳۰۹	مقدمه فصل.....
۳۰۹	جرم پول‌شوینی چیست و چه منافع انجام می‌گیرد؟.....
۳۱۰	تعریفی جامع از پول‌شوینی.....
۳۱۱	شیوه‌ها و روش‌های متنوع پول‌شوینی.....
۳۱۵	مراحل پول‌شوینی.....
۳۱۶	پول‌شوینی در کجا انجام می‌گیرد؟.....
۳۱۷	پول‌شوینی به اشکال زیر بر اقتصاد کلان ضربه می‌زند.....
۳۱۸	پول‌شوینی در ایران.....
۳۲۰	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری.....
۳۲۱	حذف صفر از پول ملی.....
۳۲۲	تاریخچه و پیشینه بحث (در دنیا و ایران).....
۳۲۴	تجربه دیگر کشورها.....
۳۲۶	فواید و آسیب‌های حذف صفر از پول ملی.....
۳۲۷	مزیت‌های حذف سه صفر از پول ملی.....
۳۲۹	معایب و آسیب‌هایی حذف ۳ صفر از پول ملی.....
۳۳۱	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری.....
۳۳۲	پیشنهادها.....
۳۳۳	رانت.....
۳۳۳	رانت چیست؟.....
۳۳۴	انواع رانت.....
۳۳۷	زیان‌ها و آثار مخرب رانت‌خواری.....
۳۴۰	رانت و رانت‌خواری در کشورهای خاورمیانه.....
۳۴۵	منابع و مأخذ.....

مقدمه

در تکامل جوامع بشری حضور جوامع بشری حضور دولت‌ها چه از نظر کمی و کیفی در زمینه‌ی مسائل مختلف و اقتصادی و اجتماعی به‌طور مداوم افزایش یافته و این افزایش حضور طبیعتاً به افزایش اهمیت مالیه عمومی منجر شده است. برخلاف سایر علوم، علم اقتصاد بدون آن که از چارچوب علمی خارج شود قضاوت‌های ارزشی دخیل در رفتارهای انسان را هم در نظر می‌گیرد. به همین دلیل هم هست که علم اقتصاد، تعمیم‌هایی از نظریه‌های خوب را به سایر علوم هدیه می‌دهد. این ویژگی علم اقتصاد، بخصوص در مطالعات مالیه عمومی (نسبت به بقیه شاخه‌های آن) برجسته‌تر است. برای اقتصاددانان همانند سایر اندیشمندان علوم اجنه‌ای، این واقعیتی ملموس است که هر جامعه‌ای که از مرحله سنتی عبور نموده و راه دور آن گذار اقتصادی شده باشد، لاجرم نظامات روابط دولت ملت و بروکراسی اداری و حضور پررنگ سازمان‌های دولتی در آن مشهود است. دولت در هر - سطحی از توسعه‌یافتگی که کشور فرار داشته باشد وظیفه تولید و عرضه کالاها و خدمات عمومی را به عهده دارد.

مطالعه استفاده بهتر از منابع برای تولید کارایی این دلاها و خدمات، موضوع مالیه عمومی را تشکیل می‌دهد. به عبارت دیگر، مخارج و درآمدهای دولت و آثار مترتب بر آنها بر اساس دو گفتمان کارایی و عدالت دو عنوان کلی مالیه در این شاخه را تشکیل می‌دهند. کتاب حاضر حاصل تجارب و تحقیقات متعدد مؤلف در حوزه مدیریت مالی و تدریس مالیه عمومی در دانشگاه‌ها و مراکز علمی کشور است. در این کتاب مهم‌ترین مفاهیم مالیه عمومی جدید که به تدریج در گذر تاریخ این شاخه از علم اقتصاد شکل گرفته‌اند و مورد نیاز دانشجویان رشته‌های مدیریت، حسابداری، اقتصاد، حقوق و سایر علاقه‌مندان به موضوع دخالت دولت در اقتصاد است به بیانی ساده و البته آکادمیک توضیح داده شده است. در پایان بر خود لازم می‌دانم تا از تمام کسانی که در تدوین و چاپ این اثر این جانب را یاری کردند، تشکر نمایم.

دکتر سید محمد طباطبایی فر